

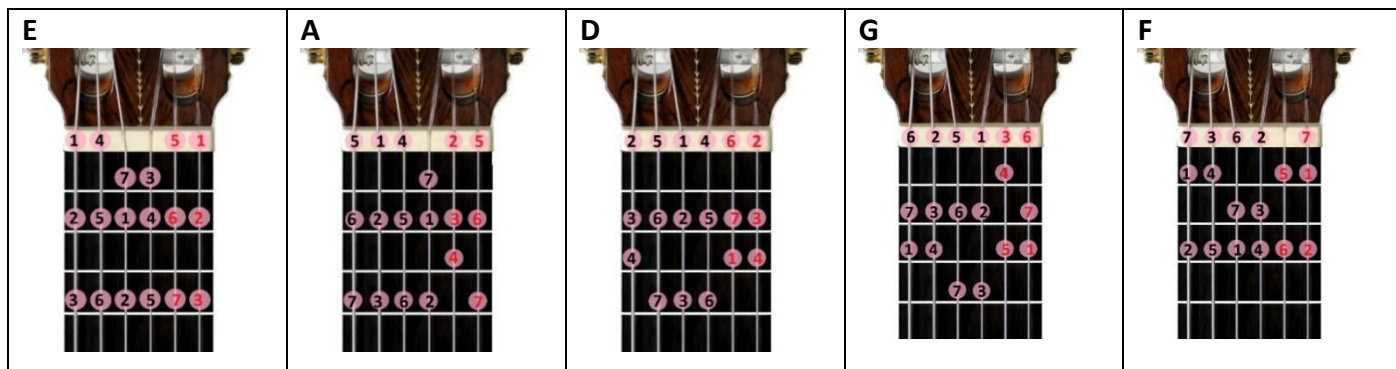
Att kunna innan ni slutar nian

När ni har lyckats spela en enkel melodi på gitarr, inte fort men med samma puls som andra, har ni kommit långt! Ni har förstått grejen med halva och hela steg och att era toner hörs! Innan ni slutar nian ska ni kunna

1. hitta tonerna 1-6 på gitarr eller bas i några av tonarterna E, A, D, G, C och F (A-nivå) eller i valfri tonart (E-nivå), helst utan att titta på bilderna här nedanför. **Hela steg, halva efter 3 och 7!**
2. hitta stamtonerna (CDEFGAB, pianots vita) på gitarr och bas, så ni kan ge ackorden namn. Ni kan ramsan "Ena armen"! Tänk att E är 3 (bakvänt ∃ liknar 3); då måste ju F ligga på 4, ett halvsteg upp.
3. hitta samma stamtoner på ett piano. Ni hittar ju C till vänster om tvillingarna! [Piano finns här!](#)
4. hitta de tre durackorden och de tre mollackorden **på piano**, i alla tonarter, och **ge dem namn!** Namnet är bokstaven första tonen hamnar på; finns det ingen så hög (#) eller sänk (b) någon. Använd b om tonarten börjar på svart eller på F, annars #. Ackord 1, 4 eller 5 heter bara A eller B men ackorden 6, 2 och 3 är moll, skriv m efter: Am eller Bm. **OBS! Stamtonerna står på webbpiant!**

Försök nu att spela och sjunga några av låtarna ni känner igen på denna länk! Bestäm tonart, kolla hur de första meloditonerna (*röda siffror*) låter, försök härma med rösten och var noggrann (testa t ex *3|3 2 1 7|1 1=Den blomstertid nu kommer*)! Byt tonart om det känns fel. När det låter rätt, lägg till ackord (i samma tonart). Ha kul!

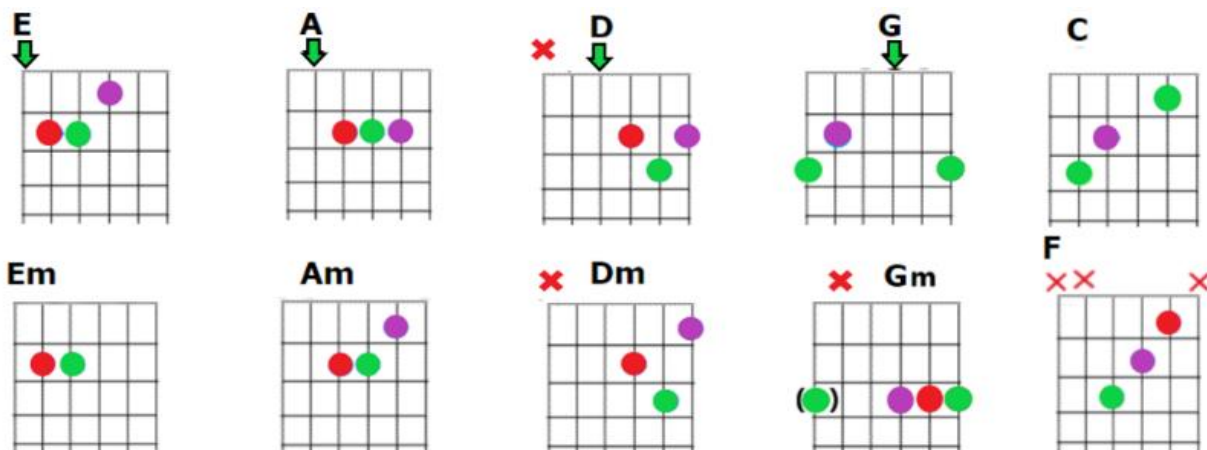
Tonararter med många lösa strängar

De vanligaste gitarrackorden

Grön pil = strängen som har grundtonen

x = spela inte

[OBS! Här finns många låtexempel att öva till + hjälpramsor!](#)

[Här finns ett webbpiant!](#)

[Här finns en sida som tydligt förklarar hur du hittar på piano mm.](#)

Här är hjälpramsorna för säkerhets skull:

Sju frekvenser har du nu,
med halvsteg efter tre och sju
Ta varannan och du får det
snyggaste ackordet!

(Alltså en tonart: 1 _ 2 _ 3 4 _ 5 _ 6 _ 7 1 _ 2 _ 3 4 _ 5)

Ackordets namn är bokstaven där första tonen e;
det blir en stamton - A, B, C, D, E, F eller G!

Ett kors (#) kan höja tonerna; ett b (b) kan sänka dem
men blir det mollackord så ska du skriva dit ett "m"!

(Ackorden 6, 2 och 3 är mollackord och heter t ex Am eller C#m.)

Durackord blir aldrig fel

om du flyttar halv och hel; (den lägre tonen först; utgå från 1, halv o hel upp blir 4, ner blir 5)

mollackorden dom

flyttar du tvärtom (alltså hel och halv; utgå från 6, hel o halv upp blir 2, ner blir 3)

Miljontals låtar i de flesta genrer - rock, folkmusik, reggae, country, pop, jazz m fl - kan spelas med olika kombinationer av **durackorden 1, 4 och 5**, så åtminstone ramsan om durackord ska du kunna! Men lär dig gärna alla gröna ramsorna, moll är mycket vanligt!

I moll av mera mollig sort

går båda neråt lika kort. (halv och halv neråt blir ett durackord, en dominant)

Men ett finger åt något håll

skiljer alltid dur från moll (en mycket praktisk ramsa, ackorden kallas parallellackord)

Kunskapskrav för betyget A i slutet av årskurs 9 (från Skolverket)

(*) = E-nivå,

[] = mina kommentarer

Eleven musicerar och genomför sina sång- och spelstämmor med god (*viss) säkerhet. Dessutom anpassar eleven sitt musicerande mycket väl (*i huvudsak) till det musikaliska sammanhanget och musikens karaktär. [Det räcker långt om du hittar alla tonerna i en tonart på bas och keyboard. Du behöver också sjunga - härma sång]

Genom musikaliskt skapande uttrycker eleven idéer och tankar på ett väl (*i huvudsak) fungerande sätt. [Det räcker långt om du kan använda dig av enkla ackordmönster.]

Eleven komponerar musik som har en väl (*i huvudsak) fungerande form och karaktäristisk stil. [Form och stil handlar också om mönster. Du behöver jämföra flera olika låtar med hjälp av att spela dem, helst sjunga också. Använd enkla ackordmönster.]

Eleven urskiljer och jämför musikaliska karaktärsdrag från olika tidsperioder och genrer med god (*viss) säkerhet. Dessutom uttrycker eleven god (*viss) förståelse för musikens innehåll, funktion och betydelse i olika sammanhang. [Du behöver lyssna på musik från olika tider, i olika stilar som och försöka uttrycka skillnader och likheter i ord.]